

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фізичної географії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10. 2017 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Рекреаційна географія

<u>підготовки</u>	<u>бакалавр</u>
<u>галузь знань</u>	<u>0401 Природничі науки</u>
<u>напряму підготовки</u>	<u>6.040104 Географія</u>

Луцьк – 2017

Програма вибіркової дисципліни „Рекреаційна географія” підготовки бакалавр, галузі знань 0401 Природничі Науки, напряму підготовки 6.040104 Географія.

Розробник: к. г. н., доц. кафедри фізичної географії Міщенко О. В.

Рецензент: к. г. н., доц. кафедри економічної та соціальної географії Потапова А. Г.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фізичної географії
протокол № 1 від 1 вересня 2017 р.

Завідувач кафедри: (Фесюк В. О.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № 1 від 13 вересня 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Поручинський В. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

©Міщенко О. В., 2017
(Прізвище, ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	0401 Природничі Науки	вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	6.040104 Географія	Рік навчання – 3
		Семестр – 5
		Лекції – 28 год.
		Практичні (семінари) – 26 год.
ІНДЗ: немає	бакалавр	Самостійна робота – 58 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Рекреаційна географія це комплексна географічна наука і навчальна дисципліна, яка вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства та особливості рекреаційної діяльності людини в межах певних територій – територіальних рекреаційних систем різних типів і рангів.

Курс рекреаційної географії передбачає ознайомлення студентів із закономірностями формування, функціонування, динамікою, розміщенням та типологією територіальних рекреаційних систем, рекреаційною діяльністю її видами і формами та територіальною диференціацією рекреаційних потреб населення, рекреаційними ресурсами, методами їх оцінки та використання, екологічними наслідками рекреаційної діяльності та принципами рекреаційного природокористування. Особлива увага приділяється обґрунтуванню й реалізації рекреаційного районування з метою визначення рекреаційних функцій території при географічному поділі праці у сфері рекреації й туризму.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- об'єкт, предмет, методи, зв'язки та важливі аспекти рекреаційної географії;
- види рекреаційних ресурсів (природні, історико – культурні, соціально-економічні) їх склад та особливості;
- основи (аспекти, принципи, умови, фактори) рекреаційного районування.

Вміти:

- аналізувати існуючий рекреаційний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду рекреаційної діяльності, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками;
- проектувати найбільш ефективне використання туристських потоків у часі та просторі на підставі інформації про переміщення та інтенсивність туристських потоків;
- розробляти проекти нових турів, пропонувати ефективні форми надання рекреаційних послуг, враховуючи потенційний попит споживачів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Консуль- тації
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи рекреаційної географії. Рекреаційні ресурси.					
Тема 1. Основи рекреаційної географії та екскурсознавства	8	2		6	-
Тема 2. Основні поняття і терміни рекреаційної географії та екскурсознавства. Рекреація як соціально-економічне явище	10	2	4	4	-
Тема 3. Основи екскурсійної теорії	8	2	2	4	
Тема 4. Рекреаційна діяльність, її класифікація	8	2	4	4	-
Тема 5 Інституціональні рівні управління рекреаційною галуззю та екскурсійною діяльністю. Рекреація й охорона навколишнього природного середовища	12	2	2	6	2
Тема 6. Територіальна рекреаційна система	16	4	4	6	2
Разом за змістовим модулем 1	62	12	16	30	4
Змістовий модуль 2. Рекреаційне районування					
Тема 7. Рекреаційне районування	13	2	4	7	
Тема 8. Характеристика рекреаційних районів світу	19	6	4	7	2
Тема 9. Рекреаційна географія України.	13	6	-	7	
Тема 10. Екскурсійні об'єкти Волинської області	13	2	2	7	2
Разом за змістовим модулем 2	58	16	10	28	4
Усього годин	120	28	26	58	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Таблиця 3

Питання для самостійного опрацювання

Зміст	Література
Змістовний модуль 1.1 Основи рекреаційної географії. Рекреаційні ресурси.	
Підготовка до практичного заняття з теми 1. Основи рекреаційної географії. Розробка і порядок ведення термінологічного словника з рекреаційної географії: оформлення словника, складання переліку інформаційних джерел. Запис основних термінів з теми.	Основна: 1,2,3,4,5,6 Додаткова: 1
Підготовка до семінарського заняття з теми 1. Основи рекреаційної географії.	Основна: 1,2,3,4,5,6 Додаткова: 1

(питання див. п. 5)	
Підготовка до практичного заняття з теми 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація. Завдання: в словник виписати основні класифікаційні ознаки рекреаційної діяльності та відповідні їх різновиди.	Основна: 1,2,3,4,5,6 Додаткова: 1
Підготовка до практичного заняття по темі 3. Рекреаційні ресурси. Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів. Завдання: в словник виписати 7 – 10 визначень поняття «рекреаційні ресурси».	Основна: 1,2,3,4,5 Додаткова: 1
Самостійна робота по темі 4. Природні, культурно-історичні інфраструктурні рекреаційні ресурси. В словник виписати визначення окремих видів всіх названих груп ресурсів.	Основна: 1,2,3,4,5 Додаткова: 1
Підготовка до семінарського заняття по темі 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи. (питання див. п. 5)	Основна: 1,2,3,4,5 Додаткова: 1
Змістовий модуль 2 Рекреаційне районування.	
Підготовка до семінарського заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу. Загальна характеристика тенденцій рекреаційного процесу: перспективи розвитку. (питання див. п. 5)	Основна: 2,3,4,5,6 Додаткова: 2,3,4

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з трьох модулів: поточне тестування (аудиторні заняття); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля; самостійна робота впродовж семестру.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 30 балів, модуля II – 10 балів, модуля III – 60 балів.

Наприкінці вивчення курсу, формою підсумкового контролю є залік, який оцінюється від 0 до 60 балів. Студент, який впродовж семестру набрав більше 60 балів має право не складати залік. При цьому йому зараховуються бали, які набрані впродовж семестру.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 6 (3 – I змістовий модуль, 3 – II змістовий модуль). Кожна з тем I і II змістового модулів оцінюється від 0 до 5 балів. Обчислюється накопичена сума балів різних видів робіт по кожному змістовому модулю і підбивається загальна сума балів поточного тестування, яка не може перевищувати 30 балів.

Модуль II передбачає проведення наукових семінарів, перевірку виконання студентами рефератів (від 0 до 10).

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання контрольних робіт (контрольні роботи оцінюються за 30-бальною шкалою).

Таблиця 4

Поточний контроль (мах = 40 балів)						Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Семінари	МКР 1	
T1	T2	T3	T4	T5	T7			
5	5	5	5	5	5	10	30	30
100								

М - модуль, ЗМ - змістовий модуль, Т - тема, СМ – самостійна робота

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 5

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- Багрова Л. А. Физико-географические (природоведческие) основы рекреационной географии / Л. А. Багрова, П.Р. Подгородецкий. – Симферополь: СГУ, 1982. – 210 с.
- Бейдик О. О. Рекреация география: навч.-метод. комплекс дисципліни / О.О. Бейдик. – К.: Обрії, 2007. – 96 с.
- Бейдик О.О. Рекреационно-туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. / О. О. Бейдик. – К.: ВЦ КНУ, 2002. – 396 с.
- Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії / О. О. Бейдик. – К.: Палітра, 1997. – 305 с.
- Данильчук В. Ф. Методология оценки рекреационных территорий / В.Ф. Данильчук. – Донецк: ДИТБ, 2003. – 345 с.
- Масляк П. О. Рекреация география: навч. посіб. / П. О. Масляк. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
- Мироненко Н. С. Рекреационная география / Н. С. Мироненко, И.Т. Твердохлебов. – М.: МГУ, 1981. – 208 с.

8. Мироненко Н. Рекреационные системы / Н. Мироненко, М. Бочварова. – М.: Изд-во МГУ, 1986. – 182 с.
9. Николаенко Д. В. Рекреационная география / Д. В. Николаенко. – М.: Владос, 2001. – 288 с.
10. Преображенский В. С. Теоретические основы рекреационной географии / В.С. Преображенский. – М.: Наука, 1975. – 172 с.
11. Родичкин И. Д. Территориальная организация региональных рекреационных систем Украины // Строительство и архитектура. – 1978. – №9. – С.11-28.
12. Савранчук Л.А. Рекреаційно-територіальні комплекси: конспект лекцій // Укл.: Л.А. Савранчук, В.Г. Явкін, В.І. Ясенчук. – Чернівці: Рута, 2008. – 44 с.
13. Смаль І.В. Основи географії рекреації та туризму: навч. посіб. / І. В. Смаль – Ніжин: НДПУ, 2004. – 105 с.
14. Стафійчук В. І. Рекреалогія / В. І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2006. – 263 с.
15. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н. В. Фоменко. – К.: ЦНЛ, 2004. – 311 с.
16. Циншен Ван. Основы территориальной организации рекреационного хозяйства (современный подход к рекреационной географии) / Ван Циншен. – Одесса: Астропринт, 2003. – 124 с.

Додаткова література

17. Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К.: ВЦ “Академія”, 2003. – 688 с.
18. Веденин Ю. А. Динамика территориальных рекреационных систем / Ю.А. Веденин. – М.: МГУ, 1986. – 212 с.
19. Крачило Н. П. География туризма / Н.П. Крачило. – К.: Вища шк., 1987. – 208 с.
20. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг / О. О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2003. – 435 с.
21. Савранчук Л. А. Рекреалогія: Письмові консультації / Укл.: Л. А. Савранчук, В. К. Явкін, В. І. Ясенчук. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2009. – 92 с.
22. Черчик Л. М. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку: Монографія. Частина 1 / Л. Черчик, О. Міщенко, І. Ерко. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. – 128 с.
23. Черчик Л. Сучасний стан розвитку туристично-рекреаційного комплексу Волинської області: Монографія/ Л. Черчик, І. Ерко, Н. Коленда, О. Міщенко. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. – 154 с.
24. <http://www.tourism.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України.
25. https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

Форма контролю – залік.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали відповівши назапитання за тими темами:

Змістовний модуль 1. Основи рекреаційної географії

1. Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час і простір в якому вона відбувається.
2. Предмет рекреаційної географії, її завдання.
3. Зв'язки рекреаційної географії з іншими дисциплінами.

4. Методи рекреаційної географії.
5. Основні напрямки рекреаційно-географічних досліджень
6. Сутність поняття "вільний час" в рекреаційній географії.
7. Сутність поняття "відпочинок" в рекреаційній географії.
8. Еволюція поняття "туризм".
9. Співвідношення понять "Рекреаційна освоєність" і "рекреаційне освоєння території".
10. Поняття "господарський потенціал рекреації" ("матеріально-технічна база рекреації").
11. Поняття "рекреаційна територія". Типи рекреаційних територій.
12. Туризм, лікування і відпочинок як основні форми рекреації.
13. Поняття ТРС.
14. Структурна схема ТРС.
15. Технічний блок (технічна підсистема) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
16. Підсистема обслуговуючого персоналу (обслуговуючий блок) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
17. Управлінський блок (підсистема управління) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
18. Підсистема "Природні і культурні комплекси" в ТРС, її місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами
19. Група відпочиваючих в ТРС, її місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
20. Властивості ТРС.
21. Типологія ТРС за функціями рекреаційної діяльності.
22. Рекреаційно – лікувальний тип ТРС.
23. Рекреаційно – оздоровчий тип ТРС.
24. Рекреаційно – спортивний тип ТРС.
25. Рекреаційно – пізнавальний тип ТРС.
26. Комплекс факторів розвитку рекреаційної діяльності.
27. Структура основних функцій рекреації.
28. Медико-біологічна функція рекреації.
29. Соціально-культурна функція рекреації.
30. Економічна функція рекреації.
31. Виховна функція рекреації.
32. Рекреаційні потреби. Рівні та взаємозв'язок.
33. Рекреаційна діяльність, її види.
34. Цикли рекреаційної діяльності.
35. Класифікації рекреаційної діяльності.
36. Класифікації рекреаційної діяльності по відношенню до окремої держави, в залежності від мети подорожі, в залежності від засобу пересування,
37. Класифікації рекреаційної діяльності в залежності від тривалості подорожі, в залежності від сезонності, складу групи,
38. Класифікації рекреаційної діяльності в залежності від віку, організаційних форм, форм фінансування, територіального охоплення.
39. Поняття рекреаційних ресурсів.
40. Підходи до класифікації рекреаційних ресурсів.
41. Класифікація і склад рекреаційних ресурсів.
42. Природні рекреаційні ресурси, їх визначення і покомпонентний аналіз.
43. Соціально-економічні рекреаційні ресурси, їх визначення і покомпонентний аналіз.
44. Інфраструктурні рекреаційні ресурси, їх визначення і склад.
45. Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне

використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму.

45. Рекреаційне природокористування, його функції.

46. Рекреаційна дигресія.

47. Рекреаційне навантаження.

48. Методичні підходи до визначення припустимих навантажень на рекреаційні території.

49. Визначення гранично-допустимої оптимальної та прогнозованої рекреаційної ємності природно-територіальних комплексів.

50. Рекреаційне використання територій, що охороняються. Платні послуги на об'єктах природно-заповідного фонду.

51. Екологічна ситуація і рекреаційне природокористування.

Змістовий модуль 2 Рекреаційне районування

52. Рекреаційне районування, його сутність і задачі.

53. Важливі аспекти реакційного районування.

54. Принципи рекреаційного районування.

55. Фактори рекреаційного районування.

56. Признаки рекреаційних районів.

57. Аксонометричні одиниці рекреаційного районування.

58. Відомі варіанти рекреаційного районування.

59. Характеристика Північно - Європейського рекреаційного регіону.

60. Характеристика Південно - Європейського рекреаційного регіону.

70. Характеристика Західно - Європейського рекреаційного регіону.

71. Характеристика Східного і Центрально-Європейського рекреаційного регіону.

72. Характеристика Північно-Американського рекреаційного регіону.

73. Характеристика Центрально-Американського рекреаційного регіону.

74. Характеристика Карибського рекреаційного регіону.

75. Характеристика Південно-Американського рекреаційного регіону.

76. Характеристика Близько – Східного рекреаційного регіону.

77. Характеристика Африканського рекреаційного регіону.

78. Характеристика Австралійсько-Тихоокеанського рекреаційного регіону.

79. Характеристика Азіатського рекреаційного регіону.